
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פשיעה, מדיה ואינטרנט - 61107

תאריך עדכון אחרון 17-08-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' רויטל סלע-שיוביץ

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Ravital.Sela-Shiovitz@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: עפ"י תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס נועד לבחון סוגיות נבחרות בתחום הצגת הסטייה והפשיעה בתקשורת בכלל ובאינטרנט בפרט. במסגרת הקורס נתייחס, למשל, לנושא אילו הדיווח על פשיעה, השפעת הדיווח התקשורתי על עיצוב המדיניות של מערכת אכיפת החוק ומערכות אחרות (לדוגמא, הכנסת, מערכת החינוך), יחסי הגומלין בין משטרה ותקשורת, התקשורת וההליך המשפטי, "רצח אופי בתקשורת", פשיעה, סטייה ופיקוח חברתי באינטרנט, "פאניקה מוסרית" בתקשורת, עבריינים כגיבורי תרבות. הדיון בסוגיות יתמקד בהצגת מודלים תיאורטיים, סקירת המחקרים וניתוח של דוגמאות מתחום הסיקור התקשורתי.

מטרות הקורס:

המטרה הראשונה היא להעמיק את הידע של הסטודנטים לגבי הסיקור של הפשיעה ועבודת המשטרה.
המטרה השנייה היא לבחון את המגמות שחלו בפשיעה וסטייה באינטרנט.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לבחון את התיאוריות בנושא פשיעה ומדיה.
לדון בסוגיות נבחרות בתחום הצגת הסטייה והפשיעה בתקשורת ובאינטרנט בפרט.
לבחון את המגמות שחלו בנושא הפשיעה והסטייה באינטרנט.
לדון בסוגיות אתיות הקשורות לסיקור בנושא הפשיעה.
לאתר ספרות מחקר לכתיבת עבודה.
לכתוב עבודת רפרט.

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות מלאה (80%)

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטאליות

פגישות אישיות

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מודלים תיאורטיים בנושא הסיקור התקשורתי של פשיעה וסטייה
2. הבניית הפשיעה והסטייה בתקשורת- סוגיות נבחרות
3. תפקיד התקשורת כאמצעי פיקוח בחברה
4. פאניקה מוסרית - שורשי הפאניקה המוסרית, מאפייניה והשפעתה על הפיקוח החברתי
5. משטרה ותקשורת - הדיווח על עבודת המשטרה בתקשורת.
6. הדיווח על עבריינים בתקשורת - "רצח אופי בתקשורת", הבדלי מגדר, עבריינים כ"גיבורי תרבות"
7. תקשורת וההליך המשפטי - דילמת חופש העיתונות והגנות המשפט, הגבלות על סיקור של ההליך

המשפטי

8.תקשורת וטרור – השפעת האיום ביטחוני על הסיקור בתחום הסטייה בתקופות של טרור, הסיקור של הטרור בכלי התקשורת.

9.פשיעה וסטייה באינטרנט

10.רגולציה ופיקוח חברתי במרחב הסייבר

חומר חובה לקריאה:

שיעור 1: מודלים תיאורטיים בנושא הדיווח התקשורתי לגבי הפשיעה

כספי, ד. (2007). מבוא: פוליטיקה ותקשורת- משא ומתן מתמשך. בתוך ד. כספי (עורך), תקשורת ופוליטיקה בישראל (עמ' 7-17). ירושלים: מכון ון ליר.
לימור, י. (2003). "תקשורת המונים בישראל". בתוך: א. יער וז. שביט (עורכים), מגמות בחברה הישראלית (כרך ב', עמ' 1017-1103). תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

שיעור 2: תפקיד התקשורת כאמצעי פיקוח בחברה
הנגבי, מ' (2004). העשן והאש – מתקשורת חוקרת לתקשורת מתמסרת. בתוך: מ', נגבי (עורך).
כסדום היינו במדרון ממדינת חוק לרפובליקת בננות (עמ' 88 – 115). תל אביב: הוצאת כתר.
Dowler, K. Fleming, T. & Muzzatti, S.L. (2007). Constructing crime: Media, Crime, and popular culture. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*, 48, 837-850.

שיעור 3: השפעת הסיקור התקשורתי על עיצוב המדיניות של מערכת אכיפת החוק

Critcher, C. (2002). Media, government, and moral panic: The politics of pedophilia in Britain 2000–1. *Journalism Studies*, 3, 521-535.

Gilboa E. (2002). Media and conflict: Priming issues, making policy, shaping opinions. NY: Transnational Publishers.

Greer, C. & McLaughlin, E. (2017). News Power, Crime and Media Justice. (6th edition ed.) In: A. Liebling, L. McAra & S. Manura (Eds.), *The Oxford Handbook of Criminology*. (pp. 260-283).

Greer, C. & McLaughlin, E. (2010). We predict a riot? Public order policing, new media environments and the rise of the citizen journalist. *British Journal of Criminology*, 50 (6): 1041–59.

Greer, C. & Reiner, R. (2015). Mediated Mayhem: Media, Crime and Criminal Justice. (5th ed.) In: M. Maguire, R. Morgan & R. Reiner (Eds.), *Oxford Handbook of Criminology*. (pp. 245-278)

Huey, Laura and Ryan Broll 2012 'All it takes is one TV show to ruin it': A police perspective on police media relations in the era of expanding prime time crime

markets. *Policing and Society* 22 (4): 384-96.

שיעור 4 : פאניקה מוסרית - שורשי הפאניקה המוסרית ומאפייניה, יחסי הגומלין שבין הקבוצות בשיח הציבורי

Ben-Yehuda, N. (2009). Foreword: Moral panics-36 years on. *British Journal of Criminology*, 49, 1-3.

Cohen, S. (2011). Whose side were we on? The undeclared politics of moral panic theory. *Crime, Media, Culture*, 7, 237-243.

Garland, D. (2008). On the concept of moral panic. *Crime, Media, Culture* 4, 9 - 30.

Schildkraut, J., Elsass, H.J., & Stafford, M.C. (2015). Could it happen here? Moral panics, school shootings, and fear of crime among college students. *Crime, Law and Social Change*, 2, 91-110.

שיעור 5: משטרה ותקשורת - ניתוח הדיווח על עבודת המשטרה בתקשורת.

Chermak, S. McGarrell, E. & Gruenewald, J. (2006). Media coverage of police misconduct and attitudes toward police. *Policing: An International Journal of Policing and Strategies*, 29, 261-281.

De Bruin, J. (2010). Young people and police series: A multicultural television audience study. *Crime, Media, Culture*, 6, 309-328.

Sela-Shayovitz, R. (2015). Police legitimacy under the spotlight: Media coverage of police performance in the face of a high terrorism threat. *Journal of Experimental Criminology*, 11, 117-139.

Weitzer, R. & Tuch, S. A. (2004). Race and perceptions of police misconduct. *Social Problems*, 51, 305-325.

שיעור 6: "רצח אופי בתקשורת" מן, ר' (2010). משפט על ידי העיתונות. העין השביעית, 42, 28-41.

Easteal, P., Bartels, L., Nelson, N., & Hollkand, K. (2015). How are women who kill portrayed in newspaper media? Connections with social values and the legal system. *Women's Studies International Forum*, 51(1), 31-41

Shoham, E (2015). Victim rhetoric among sex offenders: A case study of the former Israeli president. *Journal of Politics and Law*, 8, 26-34.

שיעור 7: תקשורת וההליך המשפטי - חופש העיתונות והוגנות המשפט בוגוש, ר' והולצמן-גזית, י' (2009). תיקים בתקשורת: בית המשפט העליון בעיתונות הכתובה 1970-2000. מגמות, מו, 62-85.

נגבי, מ' (2011). חופש העיתונאי וחופש העיתונות בישראל. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פלג, ע' (2012) דלתיים פתוחות: השפעת התקשורת על המשפט בישראל. תל אביב: מיטר.

Davis, R. (2011). *Justices and journalists: The U.S. supreme court and the media*. Cambridge: Cambridge University Press.

שיעור 8 : הבניית הפשיעה והסטייה בתקשורת- סוגיות נבחרות

להב, ה. (2009) "הנאשמת", "הסייט" ו"התות המכני": מקרה מבחן של סיקור אונס בעיתונות הישראלית. מגמות, מו, 86-108.

Cromer G. (2004). Children from good homes-moral panics about middle class delinquency. *British Journal Criminology*, 44, 391 - 400.

De Venanzi, A. (2012). School shootings in the USA: Popular culture as risk, teen marginality, and violence against peers. *Crime, Media, Culture*, 8, 261-278.

שיעור 9: הדיווח על עבריינים בתקשורת - הבדלי מגדר, עבריינים כ"גיבורי תרבות"

Ajzenstadt, M. & Steinberg, O. (1997). The feminization of female offender: Israeli newspaper reports of crimes committed by women. *Women & Criminal Justice*, 8, 57-77.

Donovan, P. (2002). Crime legends in a new medium: Fact, fiction and loss of authority. *Theoretical Criminology*, 6, 189 - 215.

שיעור 10: תקשורת וטרור -הדיווח על אירועי הטרור בתקשורת, הסיקור של עבודת המשטרה בתקופות של אירועי טרור

וימן, ג' (2003). עשר דילמות של עיתונות בימי טרור. פנים, 23, 10-17.

סלע- שויביץ, ר' (2010). ייצוג של נשים שהידיות בעיתונות הישראלית. מגמות, מ"ז, 61-80.

Ben -Yehuda, N. (2005). Terror, media, and moral boundaries. *International Journal of Comparative Sociology*, 46, 33- 53.

Frey, B. S., & Rohner, D. (2007). Blood and Ink! The common-interest-game between terrorists and the media. *Public Choice*, 133, 129-145

Liebes, T. and Kampf, Z. (2007). Routinizing terror: Media coverage and public practices in Israel, 2000-2005. *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 12, 108-116.

Pfeiffer, C. P. (2012). Terrorism and its oxygen: A game-theoretic perspective on terrorism and the media. *Behavioral Sciences of Terrorism and Political Aggression*, 4(3), 212-228.

שיעור 11: שיימינג וגבולות חופש הביטוי באינטרנט

היימן, ט' ואולניק-שמש, ד'. (2014). אלימות ופגיעות ברשת האינטרנט: מאפיינים, דפוסים, גורמי סיכון וגורמים מגנים בקרב ילדים ובני נוער. האוניברסיטה הפתוחה, המחלקה לחינוך ופסיכולוגיה ואוניברסיטת בר-אילן, בית הספר לחינוך, דוח מחקר למשרד החינוך.

Dumsday, T. (2009). On Cheering Charles Bronson: The Ethics of Vigilantism, *The Southern Journal of Philosophy*, Volume 47, Issue 1, pages 49-67.

Kohm, S.A. (2009). Naming, shaming and criminal justice: Mass-mediated humiliation as entertainment and punishment. *Crime media and culture*.
<https://doi.org/10.1177%2F1741659009335724>

Leitch, S. and Warren, M. (2012). "Cyber-bullying and vigilantism: should social

media services be held to account?", in S. Leitch and M. Warren (ed.) *Proceedings of 6th Australian Institute of Computer Ethics Conference, AiCE 2012, Burwood, Australia, 13 February 2012*, pp. 32-37.

שיעור 12: סטייה ופשעה באינטרנט

בוניאל-ניסים, מ' וברק, ע' (2009). "פרו-אנה": נערות עלומות באינטרנט. מפגש לעבודה חינוכית סוציאלית, 29, 171-189.

סלע- שויביץ, ר' (2012). התנהגויות של סיכון בקרב בני נוער באינטרנט. במעגלי חינוך, 2, 53-63.
Mesch, G. S. (2009). Social bonds and internet pornographic exposure among adolescents. *Journal of Adolescence*, 32, 601-618

Maimon, D., Alper, M., Sobesto, B. & Cukier, M. (2014). Restrictive deterrent effects of a warning banner in an attacked computer system. *Criminology*, 52, 33-59.

Maimon, D., Wilson, T., Ren, W., & Berenblum, T., (2015). On the relevance of spatial and temporal dimensions in assessing computer susceptibility to system trespassing incidents. *British Journal of Criminology*.

שיעור 13 ו-14 : פיקוח חברתי באינטרנט

טננבוים, א.נ. (2006). על המטאפורות בדיני המחשבים והאינטרנט, שערי משפט, ד', 359-396.
נגבי, ע' (תשע"ג). המרשתת, מיזוגניה וחופש הביטוי. משפט וממשל, טו, 1-42.

וייסבלאיי, א' (2010). פיקוח והגבלות על תכנים באינטרנט לצורך הגנה על ילדים ובני נוער. ירושלים: הכנסת-מרכז המחקר והמידע.

Deibert, R. J., & Crete-Nishihata, M. (2012). Global governance and the spread of cyberspace controls. *Global Governance: A Review of Multilateralism and International Organizations*, 18(3), 339-361.

Hofman J. Katzenbach, C., & Gollatz, K. (2016). Between coordination and regulation: Finding the governance in Internet governance, *New Media & Society*, <http://doi.org/10.1177/1461444816639975>

חומר לקריאה נוספת:

טננבוים, א.נ. (2006). על המטאפורות בדיני המחשבים והאינטרנט, שערי משפט, ד', 359-396.
מנור-מולדון, א' ורומי, ש' (2009). האינטרנט כמשאב לעבודה עם נוער בסיכון: עמדות של נוער בסיכון

ונוער נורמטיבי כחפי השימוש באינטרנט. מפגש לעבודה חינוכית סוציאלית, 29, 143 - 170.
נגבי, ע' (תשע"ג). המרשתת, מיזוגניה וחופש הביטוי. משפט וממשל, טו, 1-42.

פוקו, מ' (2005). סדר השיח. תל אביב: הוצאת בבל עמודים.
וייסבלאיי, א' (2010). פיקוח והגבלות על תכנים באינטרנט לצורך הגנה על ילדים ובני נוער. ירושלים: הכנסת-מרכז המחקר והמידע.

סלע- שויביץ, ר' (2012). התנהגויות של סיכון בקרב בני נוער באינטרנט. במעגלי חינוך, 2, 53-63.

Agnew R. (1993). Why do they do it? An examination of the intervening mechanisms between social control variables and delinquency. *Journal of Research in Crime & Delinquency*, 30, 245-266.

-
- Barzilai-Nahon, K. (2008). Toward a theory of network gatekeeping: A framework for exploring information control. *Journal of the American Information Science and Technology*, 59, 1-20.
- Birnhack, M.D. & Elkin-Koren, N. (2009). Does law matter online? Empirical evidence on privacy law compliance. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=eq;1456968>
- Black D. (1984). Crime as social control. In D., Black (Ed.). *Toward a general theory of social control: Selected problems* (pp. 1-27). New York: Academic Press.
- Brignol, T. (2002). The new Panopticon: The internet viewed as a structure of social control. *Theory and Science*, 3, 1-13.
- Brown, S. (2006). The criminology of hybrids: Rethinking crime and law in techno social networks. *Theoretical Criminology*, 10, 223-244.
- Chawki, M. (2005). A critical look at the regulation of cybercrime: A comparative analysis with suggestion for legal policy. *The ICFAI Journal of Cyberlaw*, IV(4), 1-56.
- Cohen S. & Scull A. (1983). Introduction: Social control in history and sociology, In S., Cohen & A., Scull (Eds.). (1983). *Social Control and the State: Historical and comparative essays* (pp.1-16). Oxford: Martin Robertson & company Ltd.
- Grabosky P. (2014). The evolution of cybercrime, 2004- 2014. RegNet working paper, No. 58, Regulatory Institutions Network.
- Foster, D. R. (2004). Can the general theory of crime account for computer offenders: Testing low self-control as a predictor of computer crime offending. A paper submitted in partial fulfillment of the degree Masters of Art. Maryland: University of Maryland, College Park.

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות: